

Asmens sveikatos priežiūros sampratos klaidos rašant programą

Valstybinis psichikos sveikatos centras

Priklausomybės ligų skyrius

Vyr. specialistė Lina Ignatavičiūtė

Psichologinės socialinės reabilitacijos programos tikslinės grupės sampratos klaidos

Pateiktose komisijai vertinti programose, tikslinė grupė įvardijama kaip **“pacientai”**.

Remiantis Sveikatos priežiūros įstaigų, Psichikos sveikatos priežiūros, Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymais ir kitais teisės aktais:

Pacientas – asmuo, kuris naudojasi sveikatos priežiūros įstaigų teikiamomis paslaugomis, nepaisant to, ar jis sveikas, ar ligonis.

Siūlome tikslinę grupę įvardinti kaip “klientai”, “programos dalyviai”.

Teikiamų paslaugų ir vykdomos veiklos sampratos klaidos (1)

Pateiktose komisijai vertinti programose, aprašant metodus, vykdomą veiklą vartojamos sąvokos:

“gydymosi fazių”, “gydytojo konsultacija”, “psichiatro konsultacija”, “gydymas”, “terapinis laikas”, “terapija”, “psichoterapija”, “terapeutiniai tikslai”, “pacientas”, “konsultuoja pacientus”, “įvertina neurologinę būklę”, “sergančiojo būseną”.....

Teikiamų paslaugų ir vykdomos veiklos sampratos klaidos (2)

Remiantis Civiliniu kodekso 6.725 straipsniu:

Sąvoka „**asmens sveikatos priežiūros paslaugos**“ yra **veikla**, įskaitant tyrimus ir su asmeniu tiesiogiai susijusius patarimus, kuria stengiamasi asmenį **išgydyti, apsaugoti nuo susirgimo ar įvertinti jo sveikatos būklę**. Ši sąvoka taip pat apima paciento slaugą ir su ja susijusią priežiūrą bei tiesioginį paciento materialinį aprūpinimą, kuris yra reikalingas asmens sveikatos priežiūros veiklai vykdyti, išskyrus farmacinę veiklą.

Remiantis Sveikatos sistemos įstatymu:

Asmens sveikatos priežiūra - valstybės **licencijuota** fizinių ir juridinių asmenų veikla, kurios tikslas laiku diagnozuoti asmens sveikatos sutrikimus ir užkirsti jiems kelią, padėti atgauti ir sustiprinti sveikatą.

Teikiamų paslaugų ir vykdomos veiklos sampratos klaidos (3)

Remiantis Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymu:

Sveikatos priežiūros įstaiga :

- 1) įstaiga ar įmonė, šio ir kitų įstatymų bei teisės aktų nustatyta tvarka **turinti teisę teikti sveikatos priežiūros paslaugas ir patarnavimus;**
- 2) įstaigos ar įmonės, kuri verčiasi kita (ne sveikatos priežiūros) veikla, filialas ar padalinys, **turintis teisę teikti sveikatos priežiūros paslaugas.**

Įmonės, įstaigos **gali teikti** sveikatos priežiūros **paslaugas tik gavusios licenciją** ir **įregistruotos** Valstybiniame sveikatos priežiūros įstaigų registre.

Remiantis Administracinių teisių kodekso 43 straipsniu:

Neteisėtas vertimasis sveikatinimo veikla nesilaikant įstatymų ir kitų teisės aktų nustatytos tvarkos – užtraukia baudą nuo dviejų tūkstančių iki keturių tūkstančių litų.

Teikiamų paslaugų ir vykdomos veiklos sampratos klaidos (4)

Remiantis Medicinos praktikos įstatymo 4 straipsniu:

Gydytojas **verstis medicinos praktika** gali tik **sveikatos priežiūros įstaigoje**, turinčioje licenciją teikti asmens sveikatos priežiūros paslaugas.

Teisė verstis tam tikros rūšies **sveikatos priežiūros praktika** pripažįstama fiziniams asmenims, įstatymo nustatyta tvarka **gavusiems licenciją ir sertifikatą**.

Teikiamų paslaugų ir vykdomos veiklos sampratos klaidos (5)

Jeigu norite teikti gydymo paslaugas, verstis asmens sveikatos priežiūros veikla

- turite turėti licenciją.

Jeigu norite teikti asmens sveikatos priežiūros organizavimo paslaugas

– **turite sudaryti bendradarbiavimo sutartį** su asmens sveikatos priežiūros įstaiga, turinčią teisę teikti tokias paslaugas.

Psichikos sveikatos priežiūros specialistų sąvokos klaidos (1)

- **Psichiatras** (arba gydytojas psichiatras) – medicinos gydytojas, įgijęs gydytojo psichiatro profesinę kvalifikaciją ir pagal LR teisės aktus turintis teisę praktikuoti psichiatrijoje.
- **Psichologas** – psichologijos studijas universitete baigęs asmuo. Psichologas gali tirti psichikos procesus (dėmesį, atmintį, intelektinius gebėjimus, mąstymą...), asmenybės bruožus (intraversiją, ekstraversiją, savęs vertinimą, sugebėjimus užmegzti santykius...), konsultuoti iškilus problemoms tarpasmeniniuose santykiuose, šeimoje arba darbe (psichologinis konsultavimas).
- **Psichoterapeutas** – tai gydytojas (dažniausiai **psichiatras-psichoterapeutas**) arba psichologas (**psichologas-psichoterapeutas**), kuris atitinkamai po medicinos arba psichologijos studijų universitete dar papildomai baigė tam tikro gydymo metodo, būtent psichoterapijos, mokymosi programą.

Šiems specialistams reikalinga atitinkama kvalifikacija.

Psichikos sveikatos priežiūros specialistų sąvokos klaidos (2)

Remiantis LR sveikatos apsaugos ministro 2004 m. gegužės 14 d. įsakymu Nr.V-364

Psichiatrija, priklausomybės ligų psichiatrija, psichoterapija, sporto medicina, masažas, dietologija, neurologija, kineziterapija –
reikalinga licencija.

Remiantis Narkologinės priežiūros įstatymo 16 straipsniu:

Detoksikaciją gali atlikti asmens sveikatos priežiūros specialistai gydytojai, turintys tam teisę įstatymų nustatyta tvarka.

Programos dalyvių pokyčių vertinimas

Aprašant programos dalyvių pokyčių vertinimą dažniausiai pasitaikančios klaidos:

Pokyčio vertinimas

Vertinami aspektai

Vertinimui atlikti naudojami metodai

Subjektyvūs

Pvz., vertintojo nuomonė, kurią jis suformuoja stebėdamas vertinamą aspektą ir t.t.

Turi parodyti tikslo/uždavinio įgyvendinimą

Objektyvūs

Pvz., testai, klausimynai, dienų skaičius, prasižengimų skaičius ir t.t.

Pokyčio kriterijai

(pvz., *Depresiškumo* vertinimas, panaudojant *Zungo* savęs vertinimo skalę. Pokyčio kriterijus - Skalės įverčių sumažėjimas 10 proc. arba pasiekama nedidesnė kaip 50 balų suma.)